

LOV OG EVANGELIUM

Gitt ut av Norsk Luthersk Lekmannsmisjon

Nr. 10

15. desember 1983

19. årgang

Og Ordet vart kjøt og feste bu hjå oss og me skoda herlegdomen hans

Johs. 1, 14.

I dette ordet møter me jula sitt sanne innhald. Det var det englane bar bod om og forkynte julenatta på Betlehems-markene. Ordet, som er Jesus, vart kjøt, som vil seia at han blei fødd inn i vår slekt som menneske. Guds Son feste bu hjå oss, dykk er idag ein frelsar født, han er Kristus Herren, og me såg herlegdomen hans, ein herlegdom som ein einboren Son har frå Far sin.

Nokre menneske hadde nok fenge sett hans herlegdom før, ved at Gud openberra det for dei gjennom Skriftene. Det står i Johs. 12,41: So sa Esaias for di han såg hans herlegdom og tala om han. Men dei fleste menneske, ennå blant Guds utvalde folk, såg ikkje denne herlegdomen. I Esaias 53,1-3 fortel profeten: Kven trudde det bodet me høyrd? Og kven synte Herrens arm seg for? Han synte seg for dei som trudde Guds ord og lovnader om han som skulle koma, dei såg han i trua. For dei andre var han ein kvist som rann or turre jorda, han hadde ingen skapnad eller her-

legdom dei kunne ha lyst til. Profeten seier at for dei fleste ville han bli ein mann som blei vanvyrd, ein mann i pinsler, som blei slegen og heimsøkt av Gud, ein som ingen ville sjå på, som blei vanvyrd og rekna for inkje.

Og slik gjekk det når han blei født til verda. Nå var stunda komen då han var i verda, og dei kunne sjå han med augo sine. Hyrdingane var dei fyrste som fekk sjå han. Dei var dei fyrste som høyrd bodskapen om hans fødsel, og dei trudde bodet dei høyrd og skunda seg dit han var for å sjå han. Dei fann alt slik englane sa, og det høyde så vel med alt som var sagt dei om dette barnet. Dei blei glade og prisa Gud for alt dei hadde høyrt og sett og som høyde så vel med alt som var sagt dei både gjennom Skriftene og nå ved englane.

Den neste me hører om som såg og trudde var Simon, ein truande mann som venta på Israels trøyst. Anden og Skriftene førde Simon til templet, der Jesus av foreldra blei båren fram etter lova.

Så sto han der med det vesle barnet på armane, såg og trudde, og vitna: Herre, no let du tenaren din fara herifrå i fred, etter ditt ord; for augo mine har set di frelsa, som du har skipa til for augo åt alle folk, eit ljos til openberring for heidningane, og ein herlegdom for Israel, folket ditt. Simon såg oppfyllinga av alle Guds lovnader og Guds frelse i dette vesle barnet, Guds herlegdom som var skjult tilstades i dette vesle barn, som var å sjå til som alle andre små barn, men i fylgle Ordet og trua var Guds Son, Menneskesonen, verda sin frelsar og forsonar, Guds offerlam som skulle ta bort verda sine synder.

Men dei fleste trudde han ikkje og tok ikkje imot han, på grunn av hans ringe skikkelse, og på grunn av at han var så heilt onnorleis enn dei tankar dei hadde gjort seg opp ut frå skrifta korleis han skulle vera, og fordi denne verda sin Gud hadde forblinda deira vantru sinn så dei såg ikkje Jesu Kristi herlegdom. 2. Korint. 4. kap. Korleis er det, har du fenge herlegdomen i Jesus openberra for hjarta ditt? Det er tungt å tenkja på at vårt folk skal høgtida jul ennå ein gong med berre forgjengelege og verdslege gleder, utan at dei fleste ser Hans herlegdom og talar om han.

Kva er så denne herlegdomen som er oss gitt i Jesus Kristus, herlegdomen Esaias såg og tala om, og som Johannes vitnar om? Han var full av nåde og sanning, seier Johannes, nåden og sanninga kom ved Jesus Kristus.

Esaias såg Guds herlegdom og

tala om han: Men våre sjukdomar var det han tok på seg, og våre pinslor var det han bar..— Ja, han vart såra for våre brot og sundbroten for våre synder; straffa låg på han, so me skulle få fred, og ved hans sår har me fenge lækjedom. Alle for me vilt som sauher, me vendde oss kvar sin veg; men Herren let råma han det som me hadde skuld i alle.

På dette grunnlag og ved trua på Jesus fekk røvaren på krossen nåde, og fekk adgang til paradis saman med Jesus. Og ved den same herlegdom og nåde gjekk tollaren rettferdiggjort heim til sitt hus, og syndaranne heim for å leva säl ved nåden og trua på Jesu ord. Ved den same herlegdom kan du høgtida jul i Guds fred, med eit reinsa hjarta i Jesu blod, rein og rettferdig for Gud i Han, stå i nåde hjå Gud, eiga eit evig liv og barnekår hjå Gud, og vera Guds arving og Jesu Kristi medarving. Paulus vitnar at dei herverande lidingane er ikkje vyrdande mot den herlegdomen som skal openberrast på Guds barn. (Rom. 8).

Denne Guds herlegdom som Esaias tala om blei openberra på Golgata. Jesus sa då to grekarar kom og hadde så hug å få sjå Jesus: Timen er komen då Menneskesonen skal herleggjerast! Det seier eg dykk for visst og sant: Fell ikkje kveitekornet i jorda og døyr, so vert det berre eit korn, men døyr det, gjev det stor grøda. Jesus er dette eine kveitekornet, som døydde og blei lagt i jorda i din stad, før alle dine synder, han blei såra for dine brot og sundslegen for dine

Bladet Lov og Evangelium

Bladet blir sendt til alle som sender eksp., namn og adr.

Bladet blir halde opp av frivillige gaver.
Eksp.: O. Dyrøy, 5620 Tørvikbygd.

Telefon (055) 58363

Alt som har med bladet sin eksp.
blir sendt dit, som tinging, opppseining
og adresseforandring.

Gaver til bladet kan sendast kass. S. Bøhn
postgiro 5 68 21 33.

Red. Amund Lid, post 5600 Norheimsund.
Tlf. (055) 51 080.

Norsk Luth. Lekmannsmisjon

Form. Ragnar Opstad

Opstadv. 38, 4350 Nærø Boen Telf. 04-433685.

Kass. Sverre Bøhn, 5601 Norheimsund.

Postgiro 5 68 21 33. Bankgiro 3530.21.00932.

OYSTESE TRYKKERI A/S

synder, di skuld og din dom la Gud
på han for at du skulle gå fri, og i
hans sår har du fått lækjedom.
Det er ein herleg bodskap for
ein fortapt syndar, «skuldig til dø-
den for syndene mange, bunden i
synder på syndeveg lange», men ein
støyt og ein därskap for alle eigen-
rettferdige og vantru menneske.

Men Jesus var også full av sanning.
Vert de verande i mitt ord, skal

de kjenna sanninga, og sanninga
skal gjera dykk frie, sa Jesus i
Johs. 12. kap. Han sa også at eg
er vegen, *sanninga* og livet, så
Jesus er sjølve sanninga. Og han
kan du berre læra å kjenna gjennom
Guds ord, når han openberrar seg
for deg ved Ordet som vitnar om
han frå Moses, gjennom alle profetane,
ved Sonen og alle apostlane — med andre ord frå Bibelens
fyrste til siste blad.

Er du av dei som lever i ordet?
Lever av ordet om Jesus? og vert
verande i ordet? Då har du lært å
kjenne han som er sanninga, og
som kan frigjera deg. Og den som
Sonen får frigjort, han vert verkeleg
fri, sa Jesus til jødefolket.

Så vil eg takka deg for dei stundene
me har fått vera saman om
Ordet i året som snart er til ende,
også gjennom Lov og Evangelium,
og ynskja dykk alle ei god og vel-
signa julehelg saman med Ordet,
han som blei kjøt og feste bu mil-
lom oss, så me kan få skoda her-
legdomen hans.

Helsing redaktøren

Å fornekta seg selv, ta sitt kors opp, og følge Jesus

Av Øivind Andersen

I Matt. evangelium kap. 16,24-26
leser vi i Jesu navn: Vil noen komme etter meg, da må han fornekta
seg selv og ta sitt kors opp og følge
etter meg. For den som vil berge
sitt liv, skal miste det; men den
som mister sitt liv for min skyld,
skal finne det. For hva gagner det
et menneske om han vinner den

hele verden, men tar skade på sin
sjel? eller hva vil et menneske gi
i vederlag for sin sjel? Amen.

Det er til sine disipler Jesus taler
i denne sammenheng, men vi vet
fra Luk. niende kap. at det Jesus
sier her, det sier han også til alle.
Det er et viktig og grunnleggende
ord vi har her, og spørsmålet er

hva det betyr å fornekte seg selv og ta sitt kors opp og følge Jesus. Vi kan forstå det når vi ser på sammenhengen som Jesus sier det i, det sies som svar på Peters protest mot at Jesus skal lide og dø. Peter protesterer nemlig mot det at Jesus, som er Guds Sønn, skal lide og dø, og Jesus svarer: Vil noen komme etter meg, da må han fornekte seg selv, ta sitt kors opp og følge meg. For å forstå det skal vi ta utgangspunkt i de to spørsmål som Jesus stiller i tilknytning til dette ordet.

Først spør han: Hva gagner det et menneske om han vinner hele verden, men tar skade på sin sjel, dernest spør han: Hva vil et menneske gi til verderlag for sin sjel? Hva gagner det et menneske om han vinner hele verden, men tar skade på sin sjel, det betyr egentlig etter grunnteksten: Mister seg selv. Vi kan ikke hevde oss selv, uten at det går ut over oss selv. Hver gang vi hevder oss selv, må vi betale for det med oss selv, ved vår selvhevdelse har vi mennesker utstykket oss selv, vi har mistet oss selv, det er det ord Jesus egentlig bruker etter det språk han talte. Mistet seg selv, mistet sin person, det er nettopp det vi mennesker har gjort ved vår synd. Alle mennesker som har syndet, har tatt skade på seg selv, eller for å bruke den ordlyden vi har, han har tatt skade på sin sjel. Du som hører på meg, du har tatt skade på din sjel, og jeg som taler, jeg har også tatt skade på min sjel. Det er ikke annenledes med oss når vi ser oss i Guds lys.

Og så kommer det andre spørsmålet: Hva vil et menneske gi til vederleg for sin sjel? Egentlig står det her etter grunnteksten: Hva vil et menneske gi som veier opp for det han har mistet, veier opp for hans person som han har mistet, hva skal jeg gi som veier opp for meg selv? Svaret blir: Jeg har ingen ting å gi, du har ingen ting å gi. Sannheten om oss er at vi har syndet på en slik måte, at vi er fullstendig redningsløst fortapt, om det står til oss.

Men nå skal du høre: Det var derfor Guds Sønn kom og ble menneske, og Jesus han er vederlaget for din og min synd, derfor står dette ordet i denne sammenheng. Jesus han må veie opp for oss, og komme oss til hjelp der hvor vi har mistet oss selv. Vi har ikke noe å gi til vederleg for oss selv, men Jesus er kommet, han har sonet vår synd, han har gjort opp for oss hele rekneskapen vi var skyldig, han er blitt vårt liv, i stedenfor det liv du og jeg har ødelagt har vi fått et helt nytt liv i Guds Sønn, og det er meningen at dette livet skal vært mitt og ditt liv.

Og nå skjønner du, forat Jesus skal bli mitt liv, da må jeg fornekte meg selv. Hva vil det si, spør du. Det vil si at jeg kan ikke vedkjenne meg selv, jeg må fornekte meg, jeg kan ikke rekne med meg selv, jeg er kjøpt fri fra all min synd av Jesus, og jeg må annse meg som avdød fra meg selv. Det onde er ikke dødt i meg, hovmod og egenrettferdighet og trangen til å være stor, urenhet, egoisme og allslags synd er i meg. Dette har Jesus

kjøpt meg fri fra, derfor skal jeg akte meg som død i forhold til meg selv. Den som fornekter seg selv, ikke rekner med seg selv, men rekner med Jesus i steden, han tar sitt kors opp og følger Jesus. Mitt kors, er det samme som Jesu kors, og Jesu kors er det same som mitt kors, for Ordet sier at når en er død for alle, så er de alle døde, og apostelen vidner og sier at vårt gamle menneske ble korsfestet med ham, og videre sier han: *Jeg er korsfestet med Kristus.* Da Jesus døde, døde jeg i ham bort fra mitt syndeliv, bort fra alt det jeg har forsiktig og ødelagt i meg selv, og så har jeg i Jesus fått et helt nytt liv. Når jeg mister mitt liv for Jesu skyld, da finner jeg mitt liv, Guds Sønn, han har blitt mitt liv, han er vederlaget, han veier opp for meg, og da får jeg det slik som det står i Kolles. 3. kap.: *I er jo død, og eders liv er sjult med Kristus i Gud.* Når Kristus vårt liv åpenbares, da skal vi åpenbares med ham i hellighet.

Jesus Kristus er altså vårt liv. Det som er i oss selv, det gjelder ikke mer, det gamle menneske kommer aldri inn i himmelen, det nytter ikke å reparere på det gamle menneske, og aller minst nytter det å prøve å bygge ut og helliggjøre det gamle menneske. Det er bare en vei, å fornekte det, akte seg som død for det, og vet du hva som hender da? Det gamle menneske mister sin makt og innflytelse over oss. Det er en ting det gamle menneske ikke toler, og det er ikke å bli reknet med, det kan det ikke overvinne, da mister det sin makt og innflytelse over oss. Jesus er

mitt liv, jeg har mistet mitt liv, for å finne det i ham, og det underlige er at når jeg finner ham, da blir jeg meg selv i ordets fulle mening.

Det høres underlig, men den som har prøvd det, han forstår det. Når jeg mister mitt liv for Jesu skyld og finner mitt liv i ham, da kommer min person til sin rett slik som Jesus har skapt meg etter min indre realitet, jeg blir meg selv i ordets sanne og virkelige mening, uten selvhevdelse og uten at det er synd i meg ved det gamle menneske som dominerer meg. Dette er å fornekte seg selv, og nå tenker jeg du skjønner hva ordet taler om.

Nå vil jeg be deg som hører på, å være klar over at Jesus har kjøpt deg fri fra deg selv. Mange som hører på i dag er ikke kristne, du kjenner ikke Jesus, og du forstår kanskje lite av det jeg sier, men en ting vil jeg gjerne ha sagt deg i Jesu navn: Alt hva du er, og hva du har gjort og hva du har forsømt, alt hva du har tenkt og ment og prøvd og opplevd, alt har Jesus kjøpt deg fri fra. Du gjelder ikke for Gud, derfor skal du ikke stå for Gud med dine gjerninger, og skal du møte Gud ut fra dine forutsetninger og dine gjerninger, da er du evig fortapt. Men du har fått et nytt liv i Jesus, og dette livet blir ditt så sant du tar imot det. Du tar imot det ved å akte deg selv for intet, ved å ta avstand fra deg selv, ved nettopp å fornekte deg selv. Da mister du deg selv for Jesu skyld, men da finner du ditt liv i ham, da berger du ditt liv. Amen.

Avskrift etter lydband fra den Lutherske timen i Norea Radio, med løyve fra Andersen og Norea ved A. Lid.

Brev til deg som er ung

Fra Olav Valen Senstad.

DI BØN

Bøn er ikkje å halda eit foredrag for Gud, må du tru. Eit foredrag skal ha ei høvande innleiing, det skal vidare gjera greie for ei sak, og så skal ein slutta med ein konklusjon eller to. Det er dverre mange som praktiserer bøn på liknande måte — som om Gud trong ei grundig utgreiing frå deira sida om korleis dei har det og kva dei treng.

Nei, bøn er ikkje anna enn hjarta sin opne *samtale med Gud*. Når eit lite barn seier noko til far eller mor, går det beint på saka, og talar einfelt og ope om det som ligg på hjarta. Det får du lov å gjera til Gud og. Du treng ikkje leggja andletet ditt i falder, og ta på deg ei høgtideleg mine. Gud kjenner deg på førehand mykje betre enn du kjenner deg sjølv. Han veit kva du treng mykje før du seier eit ord om det.

Berre ein ting vil eg be deg vera merksam på nå du ber: at du alltid prøver deg sjølv at du erærleg, og erærleg nett slik du er. Så kan du sidan be om kva du vil, og tala med Gud om alt. Ikkje berre om timelege ting, slikt som mat og drikke, helse og arbeid, hus og heim, o.s.v. Men og om åndelege ting; at han må gje deg sin Ande, at du må få nåde til åtru og elskha han.

Så kan du og tala med han om alt som er vondt og leitt i livet: anten det no er di eiga synd og maktløysa, eller det er motganger

og vonbrot i livet, eller det er tilhøvet til venene dine, eller til dei som har vore vonde mot deg, o.s.v.

Det er godt for deg om du lærer løyndomen om kva det vil seja at *Gud høyrer bøn*. For det kan vera to ting: Gud *høyrer* vel alle bønene dine, på den måten at han alltid merkar, skjøner og kjenner at du ber, men Gud *gjer* ikkje alltid etter dine bøner. Det er som med faren og barnet: ein far høyrer og skjønar sakte kva borna seier, men ein far kan (vil) ikkje alltid gjera det som borna ber om. Ein far må ha rett til å seia både ja og nei til borna sine.

Det er mange menneske som reknar med at berre dei ber Gud om noko, så skal han seia *ja* til dei. Og dersom Gud seier *nei* nokon gong, så vert dei misnøgde og forargaa — og vil ikkje tru, korkje at Gud er til eller at Gud er god. Dersom borna i ein heim er slik mot far og mor, seier vi at dei er leie, sjølvrådige og vrange born.

Å, kor Gud må sjå på mange leie, sjølvrådige og vrange hjarto, som vert gretne og vantru straks Gud seier *nei* til dei. Slike menneske er ikkje Guds sanne born, og all deira bøn er berre kjøtsleg egoisme.

Når Gud seier *nei*, kan dette svaret anten vera førebels eller endeleg. Er det eit førebels nei, så får vi *venta* ei stuttare eller lengre tid på at vi får det vi ber om. Er det eit endeleg nei, så er det fordi Gud veit at det vi ber om, ikkje er til gagn for oss. Slik vil han prøva oss, om vi erærlege mot han, og kan vera såpass tålmodig at vi overlet alle ting til han. Det er inga

lett sak å be den bøna med hjarta:
«Lat viljen din råda.»

Snille born i ein heim er like glade i far og mor om dei får nei. Skulle det vera annleis med Guds born? Skulle ikkje Guds born berre endå meir tenkja: kor god Gud er mot meg som berre gjer det for meg som verkeleg tener og gagnar meg.

Difor skal du aldri *masa på Gud*. Men du skal leggja alt ditt over i hans hand, og vita at i Jesu namn oppfyller han kvar bøn som er til hans ære og til ditt sanne gagn. Og når han så gjer det du ber han om, så gjer han det alltid på ein slik måte at du skal sjå det kjem frå han. Det er fordi du skal læra meir å tru på han, elska han og gje deg over til han.

Be kan ein gjera heile dagen: kvart sukk på tunga di til Jesus er ei bøn. Du kan be både med og utan ord, når hjarta ditt vert lyft opp i ånda til han. Men likevel er det turvande at du har ei fast tid på dagen til samla bøn, morgen eller kveld.

No er det ein stor vanske med dei faste bønestundene. Eg tenkjer serleg på kor vanskeleg det kan vera å halda tankane samla. Dei vil så gjerne spreidast. Luther klagar ein gong over at han ikkje i heile sitt liv hadde greitt å be Fadervår til endes utan å verta tankespredd før han kom halvvegs. Dette kjenner vi svært godt til, om vi ikkje er nokon «Luther». Om denne tankespreeinga skal vi tale ope med Gud, og be han tilgje oss.

Men det er og nokre praktiske hjelperåder til å motverka si eiga tankespreeing. Det er serleg desse

to: be høgt — og be over Bibelen eller salmeboka.

Når du ber høgt, hjelper det deg til å samla sinnet at du hører dine eigne ord og tankar. Så får du freista å finna deg ein eller annan stad der du kan be høgt i uskiplar.

Eller du kan be over Bibel og salmebok. Då slær du opp ein stad i Bibelen og ber om slikt som du les om og ber til Herren med hans eigne ord. Då vil Guds ord alltid verta serleg velsigna for oss. Då smeltar ånda vår saman med Guds Ande ved at Ordet hans smeltar saman med hjarta vårt. — Eller du slær opp i salmeboka, les ein salme elles les ei av dei faste bønene som du finn bak i salmeboka. Så ber du med slike ord. Det er og ein velsigna måte å tala med Gud på.

Guds Ande er bøna og nåden sin Ande. Det vil seia at Guds Ande lærer oss å be rett og på ein åndelag måte. Og Guds Ande er det som gjev deg eit ope og ærleg sinn mot din himmelske Fader og din Frelsar — så du kan tala til han som far din og til Jesus som bror din. For nett i dette vert Guds nåde openberra, at vi vert Guds born, og får ei open og tillitsfull ånd andsynes han.

Men — kjære ven, gjennom alt du måtte be om, gløym ikkje å takka. Det vissaste og beste kjenneteiknet på at det er ei levande tru i deg, det er at du *takkar Gud*. Ja, trua har ingen «gjerning» som er naturlegare og kjærare for henne enn nett å takka og lova Herren for hans miskunn og hans mange velgjerningar.

O. V.-S.

Korleis verta fri?

Er menneske bundne? Er det ikkje sin eigen herre? Nei, seier Guds evige ord. Menneskje har aldri vore sin eigen herre. Difor lydde det alt i Edens hage: Men treet som gjev vit på godt og vondt, det må du ikkje eta av, for då skal du døy.» 1 Mos. 2,17. Herren Gud såg at vert menneskje løyst frå min omsorg, er det evig fortapt. Som ordet «liv», favner alt som har med «liv» å gjera, for tid og eva, såleis og døden, som har med død å gjera, for tid og eva. Det var Ordet som skulde bevara menneskje i livssamfunn med sin skaper. Det kan og kallast ein tosidig pakt. «Du skal ikkje eta — så skal du leva». Men, den dag frukta av treet vert ete, då døydde menneskeslekta. Vert løyst frå Gud sin skaper og Herre.

Kva fekk vi att? Ein annan herre, som Gud kaller satan, mørke sin fyrste, han som er komen for å stela, myrda og øyda. Han vert den nye herre som nå styrer menneske sin vilje, og hjarta. Han er kalla denne verda sin Gud. Han vert æra og tilbeda av små og store, rike og fatige, friske og sjuke. Endå han er ein løgner, ja, far åt løgna.

Kan ein då verta fri, når ein ser

og kjenner alt ein er bunden av? Ja, Gud vere evig takk. Her er komen ein annen person som heiter Menneskjesonen. Han seier til alle syndetreler og bundne menneskje. «Får no Sonen gjort dykk frie, so vert de retteleg frie.» Joh. 8,36. Det kan vera nok berre å sjå på desse tolv Jesus kalla til å fylgja seg. Var dei bundne? Ja, vi finn snart ut at dei hadde synda, og vantrua sine tunge lekkjer å slita med. Ein av dei vert aldri løyst. Han vert meir og meir formørka og bunden i sitt hjarta til løgn og pengekjærheit. Til evig død. Sonen fekk ikkje gjera han fri. Endå han såg Menneskjesonen, såg tegn og under, høyrdé det same ord, møtte den same helligånd i ordet som dei andre, men vert ikkje verande i det. Sanninga om at han var bunden, førte ikkje til omvending, enda han levde samen med Jesus og dei andre. Sanninga frå Jesu ord nådde ikkje inn til hans hjarta. Han såg ikkje mørket han levde i. Peter vitner om korleis han tok imot ordet: Dei som er etterfødd, ikkje av forgjengeleg, men uforgjengeleg sæde, ved Guds ord, som lever og varer.» 1. Pet. 1,23.

Peter viste i sanning kva det vil

seia å vera bunden. Ein gong seier han: Gå fra meg Herre, eg er ein syndig mann.

Etter Peters store vedkjenning om kven Jesus er: Du er Messias, den levande Guds son.» Jesus sa til han, Sæl er du Simon Jonnasson, for det er ikkje kjøt og blod som har lært deg det, men far min i himmelen. Og no seier eg deg at du er Peter, over den steinen vil eg byggja mi kyrkja, og helheimsportane, skal ikkje vinna over henne. Les, Mat. 16,15-23. Her ser vi litt av den åndskamp menneske lever under, kvar tid og stund. Frå glad tru og tillit til Jesus. Så bare eit steg, og satan får brukta Peters tanke og ord til å freista Jesus. Peter visste det ikkje då kven si sak han tala.

Men Jesus visste at skal Peter og andre verta løyst og fri, går det berre ein veg til dette. Det er å verta forkasta av menneske, og av Faderen sjølv. Korset må reisast. Forbanna er kvar den som heng på eit kors. Blodet må renna på synda si jord. Uten at blod vert utrend, får ingen forlating for synd. Uten dette, ingen frelse, ikkje friheit. «Kven trudde det bodet me høyrd?»

Korleis vert dei frie, den store sky av vitner som er omtala i Hebr. 11? Ved tru, står det skrevet. Ikkje ved gjerninger. Det som alltid

hindrer oss menneske frå fred og friheit, er vantru. For det glade budskap er og forkynt oss, liksom hine, men ordet som dei høyrd gagna ikkje dei, av di det ikkje ved trua, var sameina med dei som høyrd et. Heb. 4,2.

Midt i nød og vantru, trudde Abraham Gud. Midt i syndenauda er det David vitnar: Eg sanna mi synd for deg, og dulde ikkje mi skuld, eg sa «Eg vil sanna mine misgjerningar for Herren, og du tok burt mi syndeskuld. Salm. 32,5. David hadde prøvt å skjula synda ved å teia med den for Gud, men han gjorde eit saligt byte, då han trudde Guds ord frå Natan. «Du er mannen.»

Då David med ein liten flokk var i livsfåre, fordi fienden var så stor, seier han: «Du dukar bord åt meg framfor augo på mine fendar.» Høyр kva Peter seier, etter sitt livs største nederlag: «For det var ikkje med forgjengelige ting, sylv eller gull de vart frikjøpte frå dykker forfengelige ferd, som de hadde ervt etter federne, men med Kristi dyre blod, som blodet av eit ulastande og lytelaukt lamb.»

Dette ord løyste Peter frå synda og satans herrevelde. Det same ord og blod kan løysa kvar syndebunden trell. Det kan gjevast trøyst i kvar bange sjæl.

Odd Dyrøy.

Forord til Johannes 1. brev

Av Marius Jørgensen ved Godtfred Nygård

Med stor rett kunne man kalte Johannes første brev en evangelisk etik, og i en tid, hvor en del av den offisielle forkynnelse er preget at det såkalte «nye evangelium», er det påkrevet å lytte oppmerksomt til dette brev. Dette nye evangelium er ikke Guds evangelium, men en forfalskning av det gamle, og det går ut på, at synden er tillatt. Man kan godt fortsette med å synde. — Dermed er det gamle evangeliums konsekvens og dets frukt fjernet. Det hele blir så fritt, at der ingen omvendelse og intet nytt liv behøves. Man har frigjort kjøtet ved hjelp av et falskt evangelium, som ikke er noe evangelium, men en villfarelse fra sannheten, for sammenhengen mellom liv og lære er forsvunnet i den forkynnelse.

Det samme var tilfelle i den krets, Johannes skrev til. Liv og lære falt fra hinanden på grunn av falsk lære. Der ble frihet til å synde. Derfor er hele brevet en skarp protest imot og imøtekjølelse av det-

te nye falskneri. Der er aldri langt mellom lære og etterlevelse i dette brev. Læren har alltid praktisk sikte, fordi det sanne evangelium alltid vil få konsekvenser i livet.

Men det bør understrekkes sterkt, at Johannes ikke argumenterer med loven, når han vil manne til et helligt liv. I stedet for fremhever han bestandig evangeliets konsekvens — det vil bære frukt, hvor det mottakes i tro. Derfor argumenterer han med forsoningens alvor. Evangeliet har sitt «for at», og det må under ingen omstendigheter skjeres fra, hvis man vil beholde evangeliet selv.

Sammenhengen mellom liv og lære ligger i Jesu person, hans død og oppstandelse. Deri finnes befrielsen både fra syndens skyld og dens makt. Det er en hel Kristus, som forkynnes i dette brev, både en frelses og Herre, og han kan ikke noyes med å være mindre for oss og i oss, enn han virkelig er. Han vil bære sitt fulle navn i vårt liv.

Livets Ord

Det som var fra begynnelsen, det som vi har hørt, det som vi har sett med våre øyne, det som vi skuet og våre hender følte på — om livets Ord — og livet blev åpenbaret, og vi har sett det og vidner og forkynner eder livet, det evige, som var hos Faderen og blev åpenbaret for oss — det som vi har sett og hørt, det forkynner vi og eder, forat og I kan ha samfund med oss; men vårt samfund er med Faderen og med hans Sønn Jesus Kristus. I Joh. brev 1, 1—3.

Lukas skriver i forordet til sitt evangelium, at siden så mange andre har tatt på seg å skrive «om de begivenheter, som er fullbyrdet iblandt oss — så har også jeg besluttet nøyé å gjennemgå det alt sammen forfra og deretter nedskrive det for deg i rekkefølge — så du kan lære å

kjenne hvor pålitelige de ting er, som du er blitt undervist i». — Han var ikke selv øienvitne til Jesu liv og gjerninger, men han var heller ikke av den sort som hopper på enhver limpinne. Hans forord viser, at han har hørt budskapet om Jesus, men han ville være sikker på, at det budskap var riktig og helt pålitelig.

Derfor gav han seg til å undersøke og sammenlikne de forskjellige vidnesbyrd, han hørte, og han kom til den fasit, at de ting som fortaltes om Jesus, virkelig var skjedd. Det var ikke rykter, men kjennsgjerninger. Han var selv så overbevist om dette gjennom sine undersøkelser, at han var viss på, at også vennen Teofilus vil få den samme overbevisning, når han nu får anledning til å lese det som Lukas med flid har samlet.

Denne faste overbevisning er karakteristisk for den første tids kristne. De svømte ikke ovenpå, men fant ned til den faste usvikelige grunnvoll, og der sto de. For dem var intet mere pålitelig og visst enn nettopp det om Jesus, og det kunne de fortelle og skrive om, så andre ble overbevist om det samme. — Det har vært et kjennemerke på kristendommen fra begynnelsen av, at ordet om Jesus grep mennesker, overbeviste dem og drev dem videre ut med evangeliet — fordi de var blitt så visse i deres sak, at de ikke kunne tie med det. (Apg. 4,20. 2. Kor. 4,13.) Derfor var også hver eneste kristen en misjonær i de dage.

Det er nu lenge siden, og mye tyder på, at det om Jesus ikke er så virkelig for de troende, som det var den gang. Derfor er kristendommen heller ikke så smittefarlig nu, som den var i de dage. — Den er knapt nok riktig levende i mange. «Det er, som det hele bliver mere og mere uvirkelig for meg», sa en, «men vi møter en helt annen tone i 2. Kor. 4, 17—18.

Det kan være mange grunner til at det hele taper sin virkelighet for oss og dermed mister sin opprinnelige makt over oss — synd, sløseri, utroskap m.m. — Vi skal ikke analysere det nærmere her, men en av det alminneligste årsaker er nok den, at man ikke gransker nøye i det, som er skrevet om Jesus. Hvor mange kan fremstille det i bare noenlunde orden, således som det er oss overlevert?

Eiendommeligt nok tales samtidig om, at folk er overpreket, og om at kristendomskunnskapen er så liten, at det

er en skam. Men hvordan kan det rime? Folk kan da ikke bli overprekt, så lenge de lever et normalt kristenliv, og det prekes sant og rett. Men de blir det, hvis de ikke forstår å høre, og det er kan hende her, hunden ligger begravet. — Det lyder så passivt bare å høre, men å høre riktig er i virkeligheten noe av det mest aktive, et menneske kan foreta seg.

Hvis man bare hører på den måten, at lydene passerer ens øre, så hører man ennu ikke — kan hende ikke en gang, selv om man kan giengive alt, som ble sagt. — Når man riktig hører, er både legeme, sjel og ånd aktivisert, og det er ikke noe man skal gjøre ved at taleren er interessant, men det er noe, man må ha i seg selv, hvis man overhodet vil leve: Hør, og eders sjel skal leve (Es. 55,3). — Evnen til å høre utretter det samme for ens åndelige liv, som sulten gjør det for det legemlige, man higer etter maten, som gjaldt det livet, og det gjør det nettopp.

Det er et arbeid å høre riktig med hele sin sjel, og det arbeid kan ingen andre gjøre for oss — så som ingen kan spise for oss, så vi får noe gagn av det. — Mange kristne gjør seg for lite umak for å høre, og så mister de ørene — giver seg til å studere predikanter i stedet for å studere Skriften, spiser kun krydderier og lar maten stå.

De gamle helliges krydderier var sulten, hungeren etter ordet. Derfor levde de, og derfor var det hele mere virkelig for dem, så ordet, de spiste, ble omsett i livet. — Det om Jesus var håndgripelig virkelighet for Johannes, og han var i motsetning til Lukas øyenvitne. —

Ja, mere! For han gjør seg her den største umak for å vise oss, hvordan han med alle sine sanser har oppfattet Jesus. Både syn, hørsel og følelse var i aktivitet for å kunne oppfatte ham klarest mulig.

Kanskje det om Jesus kunne blitt mer virkelig for oss ved å legge merke til, hvordan det vart så virkelig for Johannes. Han nevner først, at han har hørt, men egentlig begynte det hele for hans vedkommende med, at han så — på døperens oppfordring — så han aldri glemte det syn (Joh. 1,29). Hele resten av sitt liv ble han preget av det syn, som han fikk på Jesus i sin ungdom, og han ble seeren fremfor alle andre i Det nye testamente.

Det, som han fikk se i Jesus, lokket ham også til å høre med hele sin sjel, så han kunne gjemme Jesu ord i sitt hjerte en hel menneske alder, ja huske selv de minste detaljer med en forbausende nøyaktighet. Han så ikke bare flyktig, men han skuede, d.v.s. han så vedholdende (Jak. 1,25). Derfor så han stadig mere i Jesus. Det fylte ham i den grad, at det ikke var muligt å beholde det for seg selv. Det er det aldri for den som har sett som Johannes så: Det som vi har sett og hørt, det forkynner vi og eder. Han var blitt så rik, at han måtte dele det med andre, og det ble han selv rikere ved. Det er det merkelige med de himmelske skatter, at de vokser, når man giver dem fra seg, og her er vi vel ved en av årsakene til åndelig armod — at vi ikke omsetter de betrodde pund med flid.

Johannes fremstilles i vers 1—2 Jesu person under tre synsvinkler: Det evige liv, det åpenbarte liv og livets ord, slgn.

også kap. 5,20. Derfor er Guds Sønn aldri blitt til, for han var før all begynnelse, se Joh. 1,1. Da bodde han i det utilgjengelige lys, som intet menneske har sett eller kan se. — Når han talte ut fra det lys, så Israel hørte hans röst, ble de lammet av redsel: «Hvorfor skal vi da dø? For denne store ild vil fortære oss; Dersom vi ennu lenger skal høre Herrens, vår Guds röst, må vi dø» (5. Mos. 5,25). Israel oppfattet situasjonen riktig, for hvis Gud taler til syndere ut fra det lys, kan det kun bli dødsdom, og hvis noen prøvde å se Gud i det lys, ville det brenne hans øyne ut øyeblikkelig.

Men nu er det skjedd det nådens under, at Den Høye og Hellige, som ingen synder kunne nærme seg, han er selv kommet nær til oss. Det ligger i det neste uttrykk: Livet ble åpenbart (slgn. Joh. 1,14) — Han, som aldri er blitt til, han er nu blitt menneske. Utrykket åpenbarelse brukes ellers om Jesu synlige gjengang, men enkelte ganger anvendes det også om hans første komme, da han ble menneske for å kunne bli vår frelser (2. Tim. 1,10). — Utrykket forutsetter, at han var, før han kom, for hvis noen skal kjenne åpenbares, må det være der i førvegen. Åpenbaring betyr ganske enkelt avsløring.

Når livet ble åpenbaret, betydde det altså, at det ble kjent i verden, som fra evighet var hos Gud: Det åpenbarte liv er det evige liv, det er Kristus, det er Gud selv åpenbaret for oss gjennom ham. Og nu er Guds åpenbaring blitt slik at en synder i stedet for å lammes av redsel for Guds hellighet og dom — kan fylles av glede ved å se, høre og skue ham (Joh. 2,

14—16). Å, hvor det sang i Johannes hjerte, når han tenkte tilbake på de dager, da «vi så hans herlighet» — for det er herligt over all måte å få nåde over nåde, — ikke bare å få tilgivelse for all synd for Jesu skyld, men også få lov å leve med Gud som far og Jesus som bror: Vort fellesskap er med Faderen og med hans Sønn, Jesus Kristus.

Så er Gud ikke lenger den fjerne og forferdelige, men vi er nær til ved Kristi blod, og det gjelder ikke bare Johannes, men alle, som livet ble åpenbart for. Dermed kan vi svare på det store spørsmål om, hvordan det går til, at livet åpenbares for et menneske — for oss. I dag går jo ikke Jesus omkring synlig og hørbar i blant oss. Er der så noen vei til samfunn med Faderen og Sønnen, så vi kan bli Guds barn? Det er nettopp det, det er, og derfor har Johannes skrevet sitt brev «For at I skal ha samfunn med oss» (slgn. Joh. 20,31). Og enten han skriver eller taler, har han ett og samme formål — å skape tro og samfund.

Innholdet av det han skriver, er kort sagt den tredje betegnelse for Kristus; Livets ord. — Som det evige liv tok menneskeskikkelse, så det kunne åpenbaries og sees, således har det evige ord iført seg menneskeord, og derfor møter Gud i dag oss gjennom ordet, som vi har det i Skriften. Derfor kan vi høre Gud i hans ord, og får hans Ånd lov til å levende-gjøre det for oss, så ser vi det syn som Johannes så i begynnelsen, Lammet, som bærer verdens synd — ser med hjertets øyne, hører med hjertets øre, skuer ved Åndens lys.

Det evige, åpenbarte liv er å finne i li-

vets ord — like så visst som Gud var å finne i Kristus og ble åpenbaret gjennom ham hennede. «Det er umulig å skille Skriften og Kristus» — og Ånden fra ordet (Joh. 6,63). Det er derfor, det er så livsavgjørende å høre, når ordet om Kristus forkynnes — å lese det ord som står skrevet, og bede om Åndens lys over det, så vi blir seende.

Det er noe av en hestekur å lære denne sammenheng mellom Kristus og hans ord, for vår natur fatter ikke, at Kristus ikke er å finne i verden uten hans ord — og hans ord er ikke i verden utan ham selv. I himlen er han vel uten det ord som er nødvendig her, men her åpenbarer han seg alltid i forbindelse med ordet. Han bandt alltid sine disipler til ordet, for det skulle bli her, når han selv reiste herfra — og gjennom det ord beholdt de ham.

Det knep også for Thomas å lære denne sammenheng. Uten tvil er det den sak det hentydes til med ordene «det våre hender følte på». Thomas hadde fått budskapet om Jesu oppstandelse i ord, men hva er vel ord i denne verden? — Hvor jeg forstår deg Thomas, men jeg roser deg ikke! — for du skulle hatt nok i hans ord, livets ord, Guds ord. — Når han så drastisk sa; Hvis jeg ikke får se naglegapene og stikke min hånd i hans side, tror jeg det ikke, — er det vel ikke i tross og villet vantro, men fordi han ikke forstår sammenhengen mellom Jesus og hans ord, og er redd for å bedrage seg selv (slgn. Sl. 77,3).

Derfor kom Jesus 8 dager senere og innbød ham til å se og høre, men da var det plutselig slett ikke nødvendigt med

beviser. «Min Herre og min Gud» utbryter tvileren. Jesu ord: «Salige er de, som ikke har sett og dog tror», er ingen ros til Thomas, men de er en stor oppmuntring til å tro hans ord, selv om vi ikke har sett. Det er like så trygt å ha hans ord, som det er å ha ham selv. Og når Ånden kommer vår skrøpelighet til hjelp ved å gjøre ordet om Jesus levende, opplever vi det samme som Thomas. Det om Jesus blir virkelighet for oss.

*Av Marius Jørgensen
ved Godtfred Nygård.*

Blir du mett av det du spiser

«Hvorfor veier dere ut penger for det som ikke er brød, og deres fortjeneste for det som ikke kan mette.» (Esaias 55,2.)

Det er som vi ser profeten Esaias som bærer dette spørsmålet fram for Herren. Og vi skjønner bildet. Hva skulle vi egentlig med brød som ikke kunne gjøre oss mette?

Dersom det er brød som kan stille vår sult, men samtidig noe annet som smaker godt uten at det kan gi kroppen den næring den trenger, da ville vi stå i fare for å sulte ihjel om vi bare spiste av det sistnevnte. Kanskje går du omkring og er åndelig sulten og kjenner på en tomhet over livet. Kast da ikke bort tid og penger på surrogater. Gå til Jesus som er livets brød.

H. H. C.

En ny pakt

Jeg vil opprette en ny pakt med Israels hus, ikke som den pakt jeg opprettet med deres fedre. . . Jeg vil gi min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerte. Jer. 31,33.

Allerede det burde få oss til å bli særlig oppmerksomme, at Herren sier her: «Jeg vil opprette en ny pakt.» Og han sier også uttrykkelig: «ikke som den pakt jeg opprettet med deres fedre på den dag jeg tok dem ved hånden for å føre dem ut av Egyptens land» — og førte dem til Sinai fjell. Herren vil opprette en ny pakt, ikke som lovpakten.

Er det ikke merkelig at ikke noe menneske tror dette! I livet kjenner nesten ingen noen annen pakt enn lovpakten.

Men Herren sier utrykkelig hva forskjellen mellom de to paktene skulle bestå i. De er forskjellig særlig på tre punkt.

For det første var lovens pakt skrevet på stein, og menneskenes hjerter var gjenstridige, så Herren måtte tvinge dem. Nå skulle loven skrives i selve hjer tet og i vårt sinn. Han vil ved Den Hellige Ånd gi oss en innerlig lyst og kjærlighet til det gode. På denne måten skal vi få en indre levende lov.

For det andre var den første pakts lov og bestemmelser slik at det ene menneske kunne lære det andre. Den moralske lov ligger nemlig i selve naturen, selv hos hedningene — om den enn kan være for dunklet. Men den nye pakt skulle være slik at den ene bror ikke skulle kunne føre den andre inn i den, selv om han under viste ham aldri så meget. Jesus sier at

«de alle må bli lært av Gud». Det er dette Jesus taler om, når han sier; «Ingen kan komme til meg utan at Faderen drager ham.» «Ingen kjenner Faderen, uten Sønnen og den som Sønnen vil åpenbare det for.» Og apostelen sier: «Ingen kan si: Jesus er Herre, uten ved Den Hellige Ånd.»

Den tredje forskjell var at etter den første pakt skulle syndene alltid bli tilreknet synderen, og han skulle bli straffet. Men etter den nye pakt skulle syndene tilgis, ettergis og ikke tilreknes. De skulle ikke mer kommes i hu. Og denne tilgivelse er grunnen til at de to ting som først ble nevnt, og som viste forskjellen på de to pakter. Her står det nemlig: «*For — for* jeg vil forlate deres misgjerning.»

Og slik er det også. Det lærer hele Skriften og all vår erfaring: Når Gud tilgir et menneske alle dets synder og gir dets hjerte trøst, da først lærer det Gud å kjenne, og da først blir loven skrevet i hjertet. Da får det en inderlig lyst til å leve etter Herrens bud.

Dette framhever apostelen så sterkt mot dem som også på hans tid mente at evangeliets trøstefulle lære — «Troens forkynnelse» — vil avskaffe loven, og at det var loven som skulle virke helliggjørelse. Han sier til dem: «Dere uforstådige galater! Dette alene vil jeg vite av dere: Var det ved lovgjerninger dere fikk Ånden, eller ved troens forkynnelse? Han som altså gir dere Ånden og virker kraftige gjerninger blant dere, gjør han det ved lovgjerninger eller ved troens forkynnelse?» Og til romerne sier han: «Opphever vi da loven ved troen? Langt

derfra! Vi stadfester loven.»

Og her sier Herren: «Jeg vil gi min lov i deres sinn og skrive den i deres hjerter. . . for jeg vil forlate deres misgjerninger og ikke mere komme deres synder i hu.»

Og i Ap. gjern. 10 hører vi det samme. Peter sto og talte: «Ham gir alle profetene det vidnesbyrd, at hver den som tror på ham får syndenes forlatelse i hans navn.» Og «mens Peter talte disse ord, falt Den Hellige Ånd på alle dem som hørte ordet.»

Vi skal derfor grundig lære å forkaste det syn og den mening at det ved siden av «troens forkynnelse» også er en annen forkynnelse som skal gi Den Hellige Ånd og virke helliggjørelse. Nei, det er nettopp denne «troens forkynnelse» alene, som gir Den Hellige Ånd. Ingen annen forkynnelse kan gjøre det. Ikke noe menneske blir troende og rettferdigjort i Kristus uten Den Hellige Ånd. Og der Den Hellige Ånd er, virker den helliggjørelse.

Og all fromhet som ikke er født av nåden og troen, er bare naturens «døde gjerninger», eller «lovgjerninger» som er *tvunget* fram. Alt dette er under forbannelsen. Derfor sier apostelen uttrykkelig: «Jeg er ved loven død for loven, for å leve for Gud.» Og videre: «Nå er vi løst fra loven, idet vi er død fra det som vi var fanget under, så vi tjener i Åndens nye vesen og ikke i bokstavens gamle vesen.»

Denne Guds egen helliggjørelselslære utelukker aldri at Gud både omhyggelig og alvorlig bruker formaningen og at vingårdsmannen renser grenene. Men de

---

åpenbarer for oss det tåpelige i å ville rense de *døde* grenene, de skal likevel bli brent om de blir renset aldri så meget.

Men dette indre liv, denne kjærighet og lyst til det gode får vi bare ved den nåden som strømmer over en sørderknust synder. Nåden smelter hans hjerte og gir ham Den Hellige Ånd.

C. O. Rosenius.

Og jeg såg en ny himmel og ny jord

(Åpenb. 21)

Hva intet øye har sett

En berømt øyenlæge oppholdt seg for sin sunnhets skyld på landet. Folkene han bodde hos hadde et barn, som var blindt fra fødselen av. Professoren undersøkte barnet og fant til sin store glæde at bare en lite farlig operasjon var nødvendig for å hjelpe barnet til å få synet. Foreldrene gikk med på at han tok den vesle jenten med for å utføre operasjonen på sin klinikk. Da de skadde deler var lækt, kunne bindet løftes litt. Og etter hvert trengte dempet lys inn i de

tidligere tilslørte øyne. Og barnet var sjøeglad den dagen lægen sa: «Nå kan du hver dag og til enhver tid betrakte den herlighet Gud har smykket himmelen og jorden med.» «Å mor», sa barnet, «hvorfor har du ikke fortalt meg hvor vakker jorden er?» Da sa moren under tårer: «Jeg har ofte forsøkt å fortelle deg det, men ord makter jo ikke å uttrykke det.»

Ord makter heller ikke å uttrykke hvor herlig den nye verden er, som Gud har bereft for sine barn i himmelen. «Hva intet øye har set, og intet øre har hørt» — sier apostelen som også dermed antyder, at vi først da når vi har trengt gjennom fra tro til beskuelse, vil ha den rette forståelse av himmelen og dens salighet. Ja, i sannhet venter det oss en salig overraskelse, når dekkedrager til side, og vårt øye som ikke lenger er dunkelt og dødelig, skal se «hva Gud har bereft dem som elsker Ham.»

Har ikke Gud talt til oss om et levende håp? Har ikke de troende i det Gamle Testamente med lengsel sett fram til den dag, da de og vi «skal mettes med hans ansigs beskuelse?»

Se opp og vær frimodig! Etter korset kommer kronen.

«Bymisjonæren» i «Stille stunder på veien hjem».